

Persbericht, 6-6-20

Waar en Onwaar

Recent verscheen er een persbericht van Meten = Weten samen met Natuurmonumenten naar aanleiding van de resultaten van metingen, verricht in het hart van drie Natura 2000 gebieden. Bij deze metingen werden een groot aantal pesticiden gevonden. De reactie hierop uit landbouwkringen was helaas voorspelbaar: twijfel zaaien aan de juistheid van de metingen, verwijten dat elke duiding ontbrak en dat we de landbouw opnieuw in een kwaad daglicht stellen. Daarbovenop kwam de berekening van een duurzaamheidsmanager van chemiebedrijf BASF waaruit zou blijken dat wij de plank geheel mis sloegen. Hij stelt dat slechts 36% van de gevonden chemische stoffen uit de landbouw afkomstig is. Hieronder leggen wij uit dat dit vooral een handige rekentruc is.

Wat we ons afvroegen

Nadat Meten=Weten (hierna M=W) in 2018 in de privé leefomgeving nabij sierteelten de aanwezigheid van 57 gifstoffen had aangetoond, wilde M=W meer inzicht in de vraag over welke afstanden deze stoffen zich verspreiden. Antwoord hierop kan alleen worden verkregen in gebieden waar geen middelen worden toegepast. Daarom zijn in 2019, in samenwerking met Natuurmonumenten en Drents Landschap, 17 gewasmonsters en 6 mestmonsters genomen tot 4 kilometer ver in onze drie Natura 2000-gebieden. De verwachting was een gradiënt tot nul aan te treffen. Tot op 4 kilometer van de rand van de natuurgebieden, het verste punt, werden in totaal 32 pesticiden aangetroffen. Zowel M=W als de terreinbeheerders vinden dit verontrustend. .

Nog maar een begin

De resultaten roepen vragen op naar het voorkomen van deze stoffen in andere natuurgebieden, evenals naar de herkomst van deze stoffen en wat voor effect ze hebben op natuur en biodiversiteit. Bij de toelating van bestrijdingsmiddelen wordt geen aandacht gegeven aan dit, tot nu toe onbekende, verspreidingsmechanisme. Daarom heeft M=W de Tweede Kamer gevraagd er bij de regering op aan te dringen dat er onderzoek gaat plaatsvinden. Het echte werk begint nu pas.

In de pers verschenen reacties vanuit landbouwkringen en daaraan gerelateerde politici waarin twijfels werden uitgesproken over de resultaten en de motieven van M=W. Er wordt verweten dat M=W geen vervolgonderzoek heeft gedaan, dat het onderzoek niet goed is uitgevoerd en dat M=W beweerd zou hebben dat alle aangetroffen stoffen uit landbouwgebruik komen. Behalve dat ze onjuist zijn, gaan deze uitlatingen geheel voorbij aan het feit dat M=W een burgerinitiatief is en geen onderzoeksinstituut. Het zou de LTO en aanverwante instellingen sieren als zij al veel eerder het initiatief hadden genomen tot onderzoek dat nu noodgedwongen door burgers wordt uitgevoerd!

Waar en onwaar

Het is waar dat een deel van gevonden pesticiden komen van vlooiënbanden, muggenspray, conserveermiddelen, brandstoffen of verboden bestrijdingsmiddelen. Het is ook waar dat de herkomst van de stoffen niet is onderzocht en dat het oorzakelijk verband tussen de aangetroffen pesticiden en insectensterfte niet is aangetoond. Dit was niet de opzet van dit onderzoek, dat zich uitsluitend richtte op de vraag of pesticiden ook in natuurgebieden kunnen worden aangetroffen. Onwaar is de conclusie van BASF dat bijna 64% van de gevonden stoffen niet afkomstig is van de landbouw. Deze bewering is namelijk niet gebaseerd op het aantal stoffen, maar op percentage van

METEN = WETEN

het gewicht van alle gevonden stoffen bij elkaar opgeteld. De toxiciteit van pesticiden is onderling echter zeer verschillend zodat vergelijken van gewichtshoeveelheden niets zegt. Slechts 5 van de 32 gevonden stoffen zijn niet te linken aan landbouwkundig gebruik, 27 stoffen (84%) wel.

Ongerust

De invloed van deze 32 stoffen op de natuur is nog onbekend, maar diverse wetenschappers hebben, desgevraagd door Natuurmonumenten en Trouw, hun ongerustheid reeds geuit. Niemand weet wat het effect is van deze stoffen afzonderlijk en van alle stoffen samen. Bovendien is het aannemelijk dat bij een uitgebreider onderzoek in veel meer natuurgebieden meer verschillende pesticiden zullen worden aangetroffen.

M=W maakt zich met name zorgen over insecticiden, waaronder inmiddels verboden middelen. Deze stoffen zijn ontworpen om in uiterst geringe concentraties insecten te doden.

Ook deze metingen in natuurgebieden door M=W zijn een novum. De burgers van M=W doen dit omdat zij overheden willen wakker schudden: maak werk van een echt duurzame, gezonde landbouw zonder gif en reguleer ook ander pesticidengebruik. Zij hebben gegronde zorg over hun leefomgeving. Andere burgers doen dit voor bijvoorbeeld klimaat of stikstof. We zijn hard nodig.

Onze oproep is om een of meer onafhankelijke onderzoeksinstituten opdracht te geven om goed te analyseren wat hier nu aan de hand is. Pesticiden in de natuur en in onze directe leefomgeving zijn zonder meer onwenselijk en zij vormen een probleem dat wij alleen gezamenlijk kunnen oplossen.

Meten=Weten, 7 juni, 2020